

Dimitrie Bolintineanu

Studii și cercetări

Vol. I

TIPO MOLDOVA

Dimitrie Bolintineanu

Studii și cercetări

Vol I

Coperta: *Cristian Almășanu*

**EDITAT CU SPRIJINUL AGENȚIEI NAȚIONALE
PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOLINTINEANU, DIMITRIE

Studii și cercetări / Dimitrie Bolintineanu. - Iași : Tipo Moldova,
2007.

2 vol.

ISBN 978-973-8900-85-1

Vol. 1. - 2007. - ISBN 978-973-8900-86-8

821.135.1-992

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Tehnoredactor: *Constantin Apetrei*

ISBN 978-973-8900-85-1

978-973-8900-86-8

© Tipografia Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2007

Tipărit la **Tipografia Moldova**,

Bulevardul Carol I Nr. 3-5, Iași

Telefon/Fax: 0232206549

E-mail: office@tipomoldova.ro

Dimitrie Bolintineanu

Studii și
cercetări

Vol. I

TIPO MOLDOVA

PREFAȚĂ

Continuând seria scriitorilor români, institutul de editură „Minerva” publică acum Călătoriile lui Bolintineanu, foarte frumoase, foarte interesante, dar aproape uitate, deși fac parte din opera trainică a scriitorului. Plănuiisem ca ele să formeze un singur volum, deoarece aveam în vedere numai Călătoria pe Dunăre și în Bulgaria, pe aceea din Palestina și Egipt și pe cea de la Românii Macedoneni. Găsind însă în timpul acesta la Academie și Călătoria în Moldova și o alta în Asia Mică — cunoscută doar după titlu, — a trebuit să se facă două volume: în cel de față se dau: Călătoria pe Dunăre și în Bulgaria și aceea în Palestina și Egipt, restul rămânând pentru volumul al II-lea.

O prefață mai dezvoltată se găsește în fruntea volumului al II-lea. Până atunci trebuie să relevăm că Bolintineanu în tot timpul exilului său după revoluțiunea din 1848 a căutat să profite, notându-și impresiile ce i-au rămas din numeroasele țări pe unde a trecut și cu deosebire din Orient. În preocuparea noastră aproape exclusivă de Occident, Bolintineanu a introdus o notă discordantă și ne-a vorbit de Bulgaria, într-o vreme când nici nu există ca stat independent, de Ierusalim — localitatea despre care auzim atâta în sărbătorile Paștilor — ba și de Românii Macedoneni, despre care publicul mare știa prea puțin la data când a vorbit poetul despre ei. Scrierii lui Bolintineanu și stăruinței lui personale datorăm interesul din ce în ce mai mare arătat în urmă de noi Românilor din Pind.

Sunt pe ici, colo și pagini stilizate cu mult talent, care înfățișează pe Bolintineanu sub fața mai puțin cunoscută a prozatorului și ni-l recomandă călduros pentru lectură.

Petre V. Haneș.

20 Mai 1915.

CUPRINS

CĂLĂTORII PE DUNĂRE ȘI ÎN BULGARIA	7
--	---

CARTEA I.....	9
---------------	---

PLECAREA DIN ORȘOVA	9
INSULA ADAKALE.....	11
PASAGERII DIN BARCA NOASTRĂ	12
CE NE AȘTEPTA LA CLADOVA.....	12
NOPTILE DE IARNĂ ÎN BARCĂ.....	14
ISTORIA DOCTORULUI FRANȚ	15
DAMA ENGLEZĂ	19
DESPRE DUNĂRE	20
ÎNTÂMPLĂRILE DIN BUCUREȘTI LA 1848.....	24
ISTORIA CĂLĂTORIEI NOASTRE PE GIMIE	28
FETIȘLAN	31
DEVOTAMENTUL SOȚIEI LUI C. A. ROSETTI	32
SCURTA ISTORIE A PRINCIPATULUI SERBIEI.....	35
PLECAREA de la CLADOVA	37
SCURTĂ ISTORIE A DACIEI LUI TRAIAN	38
LOVIREA A DOUĂ VASE CU VAPORI PE DUNĂRE.....	50
NICOPOLI.....	50
GIURGIU - BĂTAIA CREȘTINILOR ALIAȚI ÎMPOTRIVA TURCILOR PE TIMPUL LUI MIHAI VITEAZU.....	52

CARTEA II	56
-----------------	----

RUȘCIUCUL.....	56
CE NI SE ÎNTÂMPLĂ LA HAN?	57
PLECAREA DIN RUȘCIUC CU D-RUL FRANȚ	63
O CAFENEA TURCEASCĂ.....	64
O FAMILIE BULGARĂ	65
NOAPTEA ÎN PĂDURE	66
DOCTORUL FRANȚ ÎN PEȘTERA TÂLHARILOR	69
BĂTAIA CU TÂLHARII.....	80

POVESTEA UNUI DOCTOR ȘI A UNEI TURCOAICE.....	84
PLECAREA de la ȘUMLA	91
FEMEIA TURCĂ DEGERATĂ.....	92
CAUZA SCĂDERII POPULAȚIEI TURCEȘTI	94
DOCTORUL FRANȚ ȘI PRINCIPESA	95
VARNA.....	97
CĂLĂTORII LA IERUSALIM ȘI ÎN EGIPT.....	103
PARTEA I	105
CARTEA I.....	107
PLECAREA DIN CONSTANTINOPOL.....	107
SCUTARI.....	107
CADIKIOI	108
INSULELE PRINCIPIILOR.....	109
MAREA MARMARA	110
CIOCNIREA CU O CORABIE.....	111
SILVIA HERACLIA.....	112
DARDANELELE (HELESPONTUL).....	112
HERO ȘI LEANDRU	114
CIANAC-ALESI.....	115
DESPRE TURCI.....	116
MAREA EGEE	118
INSULA MITILENE (LESBOS) - POETESA SAFO	120
IEZIDII.....	121
SMIRNA.....	123
PERA - PEROȚII	126
CARTEA II	132
INSULA CHIO.....	132
LIDIA	134
EFESUL.....	135
SAMOS.....	135
JOCUL ȘAHULUI	137
INSULA COS.....	137
INSULA RODOS.....	138
VIAȚA PE VAPOARE.....	140

MERSINA.....	141
ALEXANDRETA.....	141
LATACHEA.....	141
TRIPOLI.....	142
BEIRUT.....	144
DESPRE ARABI.....	145
DESPRE MAHOMET.....	147
MAHOMETANISMUL.....	151
CARTEA III.....	154
MARONIȚII.....	154
MUTUALIS.....	155
DRUZII.....	156
SCHISME LA MUSULMANI.....	157
ANSARII.....	159
TURCOMANII.....	160
CURZII.....	161
PORTUL LA BEIRUT.....	161
SIDONUL.....	163
SOCIETATEA DEPE VAPOR.....	165
CARTEA IV.....	166
IAFA.....	166
O VIZITĂ LA SCHITUL GRECILOR DE LÂNGĂ IAFA.....	169
IEȘIREA DIN IAFA.....	172
ASZDOD.....	174
ASCALON.....	174
GAZA.....	176
RAMLA.....	176
ISTORIA PALESTINEI.....	177
CARTEA V.....	182
LIDA.....	183
PLECAREA LA IERUSALIM.....	185
LUPTA DINTRE DAVID ȘI GOLIAT.....	187
ISTORICUL IERUSALIMULUI.....	188
DESCRIEREA IERUSALIMULUI.....	192
BISERICA SFÂNTULUI MORMÂNT.....	193

CARTEA VI.....	199
MUNTELE MĂSLINILOR.....	199
GRĂDINA GETSIMANI.....	199
CAPELA MAICII DOMNULUI.....	200
PEȘTERA AGONIEI.....	201
MORMINTELE EVREEȘTI.....	201
FÂNTÂNA MARIEI.....	202
PEȘTERA LUI IEREMIA.....	202
MORMINTELE REGILOR IUDEII.....	203
GEAMIA LUI OMAR.....	204
TEMPLUL LUI SALOMON.....	205
PALATUL LUI SALOMON.....	208
O VIZITĂ LA PAȘA DIN IERUSALIM.....	209
SCHITUL CATOLIC.....	210
MĂNĂSTIREA ARMENILOR.....	211
REȘEDIINȚA PATRIARHULUI DIN IERUSALIM.....	212
VENITURILE SF. MORMÂNT.....	213
TAXA ASUPRA ÎNCHINĂTORILOR.....	214
CARTEA VII.....	217
PELERINAJUL LA IORDAN.....	217
IERIHONUL.....	220
PETRECERI.....	223
DESPRE BEDUINI.....	224
ACTE BANDITEȘTI ALE BEDUINILOR.....	226
SPRE IORDAN.....	228
IORDANUL.....	230
LASCUL ASFALTI (MAREA MOARTĂ).....	232
DRUMURILE ÎN PALESTINA.....	235
CARTEA VIII.....	236
CEREMONII RELIGIOASE ÎN IERUSALIM.....	236
SĂRBĂTOAREA PASTELOR.....	239
MĂNĂSTIREA SF. SAVA.....	241
BETLEHEM.....	244
REZERVORII DE APĂ.....	246
HEBRON.....	247
CARTEA IX.....	250
MORMÂNTUL RAHILEI.....	251

ARTELE LA EVREI.....	252
LITERATURA LA EVREI	253
LUPTELE DINTRE CONFESIUNI.....	255
ÎNTOARCEREA LA IERUSALIM.....	256
BISERICA CRUCII	257
SCHISMA RELIGIOASĂ	258
ÎNTOARCEREA LA IAFA	259
SPRE ALEXANDRIA ÎN CORABIE	261
PARTEA II	265
CARTEA I.....	267
EGIPTUL	267
DESPRE TRECUTUL ALEXANDRIEI.....	267
FARUL DIN ALEXANDRIA	272
ALEXANDRIA SUB ROMANI	274
ALEXANDRIA SUB ARABI	276
ALEXANDRIA MODERNĂ.....	277
CONSULUL ROMÂN DIN ALEXANDRIA.....	280
ALEXANDRIA IN TIMPUL LUI NAPOLEON	281
CARTEA II	283
DIN ISTORIA EGIPTULUI	283
CARTEA III	298
SPRE CAIRO	298
NILUL.....	299
CROCODILII DIN NIL	306
PASĂRILE IBIS	307
PELERINAJUL LA MECA	309
CARTEA IV.....	311
CAIRUL	311
MOARTEA GENERALULUI KLEBER	314
BULAC.....	315
CETĂTEA LUI SALADIN ȘI PUȚUL LUI IOSIF	315
VEDERE DE LA MĂNĂȘTIREA SF. GHEORGHE	318
CAIRUL CEL VECHIU	321
MEHEMET-ALI	324

CARTEA V	328
POPULAȚIA EGIPTULUI	328
ORIGINEA EGIPTENILOR	330
FELAHII	331
COPȚII	332
PIRAMIDELE	334
SFINXUL	342
CARTEA VI	349
CUPTOARE DE CLOCIT	349
GRĂDINA ȘUBRAH	349
PĂDUREA ÎMPIETRITĂ	350
NILOMETRUL	352
EPIDEMIILE DE CARE SUFERĂ EGIPTUL	352
BOGĂȚII — ANIMALE, CLIMĂ	355
DESCÂNTĂTORI DE ȘERPI	358
PAPIRUSUL	359
O DESCRIERE VECHIE A EGIPTULUI	360
MUMIILE	362
ÎMPREJURIMILE CAIRULUI	364
CARTEA VII	366
SCRIEREA IEROGLIFICĂ	366
LIMBA EGIPTEANĂ	372
SUEZUL	374
CARTEA VIII	376
ALMEELE ȘI CAVALII	376
RUINELE CETĂȚII MEMFIS	377
LUNCA MUMIILOR	379
PUȚUL LUI IBIS	381
RELIGIA VECHILOR EGIPTENI	381
NUNȚILE MUSULMANILOR	385
TĂIEREA ÎMPREJUR	386
PORTUL ȘI VIAȚA FEMEILOR	387
OBICEIURI LA ÎNMORMÂNTARE	390
MORMINTELE MAMELUCILOR	392
DOUĂ PORȚI MONUMENTALE	392

Dimitrie Bolintineanu

Studii și cercetări

Vol II

Coperta: *Cristian Almășanu*

**EDITAT CU SPRIJINUL AGENȚIEI NAȚIONALE
PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOLINTINEANU, DIMITRIE

Studii și cercetări / Dimitrie Bolintineanu. - Iași : Tipo Moldova,
2007.

2 vol.

ISBN 978-973-8900-85-1

Vol. 2. - 2007. - ISBN 978-973-8900-87-5

821.135.1-992

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Tehnoredactor: *Constantin Apetrei*

ISBN 978-973-8900-85-1

978-973-8900-87-5

© Tipografia Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2007

Tipărit la **Tipografia Moldova**,

Bulevardul Carol I Nr. 3-5, Iași

Telefon/Fax: 0232206549

E-mail: office@tipomoldova.ro

Dimitrie Bolintineanu

Studii și
cercetări

Vol. II

TIPO MOLDOVA

CUPRINS

PREFAȚĂ	5
EXILUL DE DUPĂ 1848.....	5
ROADELE EXILULUI.....	7
LĂMURIRI BIBLIOGRAFICE	8
CARACTERISTICA SCRIERILOR.....	9
OBSERVAȚII ASUPRA MODULUI TIPĂRIRII.....	11

CĂLĂTORII LA ROMÂNII DIN MACEDONIA ȘI LA MUNTELE ATOS..... 13

RELIGIA, NAȚIONALITATEA, COSMOPOLITISMUL.....	15
COSMOPOLITISMUL	16
MACEDOROMÂNII.....	18
ASEMĂNĂRI ÎNTRE SOARTA ROMÂNILOR DE LA NORDUL DUNĂRII ȘI ÎNTRE A CELOR DE LA SUD.....	19
ÎNTĂLNIREA CU ELIAD RĂDULESCU	22
ATACUL SEVASTOPOLULUI.....	24
PATRIA.....	25
REVOLUȚIA DE LA 1848.....	27
DOI MACEDO-ROMÂNI PE VAPOR	29
TOVARĂȘII DE CĂLĂTORIE.....	30
SURORI DE CARITATE PROTESTANTE	32
ISTORIA MACEDONIEI	34
SALONICUL	36
GAZDA LUI BOLINTINEANU LA SALONIC.....	39
ORIGINEA ȘI ISTORIA ACESTUI POPOR ROMÂN	41
DESPRE ARNĂUT! (ALBANEZI) ALI TEPELENI.....	49
MĂNĂSTIREA SF. DIONISIE.....	52
PLECAREA DIN SALONIC.....	53
MUNTELE ATHOS.....	54

GRECII ÎN COMPARAȚIE CU ROMÂNII	55
MOMENTE DE DEZNĂDEJDE ALE AUTORULUI.....	56
VECHILE POPULAȚIUNI ALE MACEDONIEI	58
PELLA.....	60
EDESA.....	61
TESALIA, EPIRUL, ILIRIA.....	64
GRECIZAREA ROMÂNILOR	65
VODENA. — DE VORBĂ CU ARMĂNI.....	67
PROVERBE ROMÂNE-MACEDONE.	70
TRADUCEREA LOR	71
OSTROVULI.—DESPRE LIMBA MACEDO-ROMÂNĂ- GRAMATICĂ, DICȚIONAR	73
FLORINA — DESPRE PATINELE ROMÂNILOR MACEDONENI	85
OBICEIURI LA LOGODNĂ	86
LA BOTEZ. - URSITOARELE	86
LA NUNTĂ.....	87
LA ÎNMORMÂNTARE.	89
COSTUMUL	90
FIREA ȘI RELIGIA	91
TĂIEREA MOȘULUI - RESPECTUL BĂTRÂNILOR,.....	92
FEMEILE	92
MONASTIR SAU BITULIA.....	95
DESPRE ALBANEZI.....	95
ÎN MONASTIR.....	99
PERSONALITĂȚI MACEDO-ROMÂNE DE SEAMĂ	101
SEMINȚIILE.....	102
ALTE OBICEIURI.....	107
DE CE ROMÂNII SUNT APĂSAȚI PREȚUTINDENI.....	108
ORIGINEA ROMÂNILOR	112
ORAȘE ȘI SATE ÎN MACEDONIA.	116
CASTORIA.....	120
MEZOVO.....	121
MAREA VLAHIE.....	122
PĂSTORI NOMAZI	126
ROMÂNII DIN ALBANIA.....	129
BERAT SAU BELARDE.....	131
ELBASAN	132
TIRANA.....	133
CAVAIA.....	133
AVLONA.....	134
AGRAFA.	135

NEA-PETRA PETRAGIC.....	136
ÎNTURNAREA LA SALONIC.....	142
MUNTELE ATOS SALONICUL.....	143
MĂNĂSTIRILE DIN SF. MUNTE.....	144
DESPRE MĂNĂSTIRI ÎN GENERE.....	157
GRECII ȘI ROMÂNII.....	159
CĂLĂTORII ÎN MOLDOVA.....	173
CĂLĂTORII ÎN ASIA MICA.....	223
IONIA ȘI IONIENII.....	226
PANIONIUM.....	228
O STÂNCĂ ÎN CALE.....	228
RÂUL MEANDRU.....	229
TEMPLUL LUI APOLON.....	230
STATUI ÎN RUINĂ - PRIENA.....	233
MILETUL.....	233
MAUSOLEUL DIN HALICARNAS.....	237
MAUSOL ȘI ARTEMISA.....	240
INSULA COS.....	242
CNIDE.....	243
ALTE CETĂȚI ALE CARIEI.....	245
ÎNTOARCEREA LA SAMOS.....	245
INSULA SAMOS.....	246
de la SAMOS LA SMIRNA.....	250
SCALA-NOVA.....	252
EFESUL.....	253
BISERICA de la CURTEA-DE-ARGEȘ.....	259
SF. PAVEL.....	262
SMIRNA.....	267
LIDIA.....	269
AIDIN.....	278
PERGAMA.....	281
TEATRE ȘI AMFITEATRE.....	285
TROIA.....	288
CÂMPIILE TROADEI.....	293
ORIGINEA MYSIENILOR.....	295
ORIGINEA POPORULUI ȘI A LIMBII ROMÂNEȘTI.....	298